

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

PROGRÁMMAPLÁNA

**SÁMI VUOĐĐOSKUVLAOAHPAHEADDJEOAHPPU
5.-10. CEAHKKI**

Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10

Sami Primary and Lower Secondary Teacher Education for Years 5-10

Saamelaisen peruskoulunopettajakoulutuksen luokkien 5-10

**5-jagi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeohppu
(300 oahppočuoggá)**

Dohkkehuvvon Dutkan- ja oahppostivrras 13.09.2016, áššis 76/16. Sámegiel jorgalus oktan rievdadusáiguin dohkkehuvvon goahtejodiheaddji mearrádnusnotáhta bokte 21.06.18, Public áššer. 18/00162-24. Rievdaduvvo goahtejodiheaddji mearrádnusnotáhta bokte 27.06.20, Public áššer. 18/00162-67 ja 07.04.22, Public áššer. 22/00035-5.

Oahppoprográmma namma:

Sámegillii: Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5.-10. ceahkki

På norsk: Samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10

In English: Sami Primary and Lower Secondary Teacher Education for Years 5-10

Suomeksi: Saamelaisen peruskoulunopettajakoulutuksen luokkien 5-10

Gráda namahus:

Sámegillii: Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5.-10. ceahkki master

På norsk: Master i samisk grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10

In English: Master of Sami Primary and Lower Secondary Teacher Education for Years 5-10

Suomeksi: Saamelaisen peruskoulunopettajakoulutuksen luokkien 5-10 masteri

Oahpahusgiella: Sámeigiella. Oahpahus ja lohkanmearit sáhttet leat maiddá skándinávalaš gielaide, suomagillii ja eanjalasgillii.

Eksámengiella: Sámeigiella. Dárogiella, suomagiella ja ruoŋagiella dán giellafágain.

Viidodat: Oahpus leat 300 oahppočuoggá, ja oahppoovttadagat leat 30 oahppočuoggá lohkanbajis. Normerejuvvon oahppoáigi lea 5 jagi.

Fágalaš ja hálddahuslaš ovddasvástáduš: Sámi oahpaheaddjeoahpuid goahti.

Láidehus

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5.-10. ceahki master lea fátmasteaddji oahppu, mii ráhkkanahhtá studeantta profešuvdnii ja mii lea dutkanvuđot oahpaheaddjeoahppu. Dat addá gelbbolašvuoda oahpahit vuodđoskuvllas viđát ceahkis gitta logát ceahki rádjái. Oahppu fátmasta fága, fágadidaktihka ja hárjehallama olles oahpu áigge ollisvuohtan organisašuvnnalaččat, struktuvrralaččat ja sisdoalu dáfus. Oahpu ulbmilin lea oahpahit oahpaheddjiid, geain lea nana profešuvdnagelbbolašvuohta, alla gelbbolašvuohta oahpu fágain ja vásáhusat hárjehallamiin. Oahppu addá vuodu gelbbolašvuoda huksemii dán ámmátsuorggis.

Oahppu vuodđuduvvá sámi servodaga dárbbuide. Oahpu vuodđun lea sámeigiella, sámi kultuvra ja mánggabealat servodat. Oahpus deattuhuvvojit sámi oahppanoainnut, oahpahusvuogit ja sámi árbevirolaš bajásgeassin, mat heivehuvvojit skuvlla dálá ja boahpteáiggi dárbbuide. Duodji, juoigan ja muitaleapmi ja gulahallan luondduin, birrasiin ja servodagain čadnojuvvojit oahpu oktasaš fádđoahpahussii. Studeanttat ohppet álgoálbmotáššiid ja máhttet guorahallat kultuvrralaš relašuvnnaid kritihkalaččat. Oahpus oahpaheaddjestudeanttat ožžot reaidduid doaimmat oahpaheaddjin viiddis ja mánggabealat servodagas miehtá sámi.

Sisabeassangáibádusat

Geahča sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu sisabeassangáibádusaid Norgga oktasaš sisaváldinvoogádagas (Samordnaopptak) dahje Sámi allaskuvlla ruovttusiiddus.

Dohkálašvuodaárvoštallan oahpposaji oažžuma várás

Oahpaheaddjeoahpu studeanttain gáibiduvvo politiijaduodaštus. Politiijaduodaštus addojuvvo oahppobáikái golbma vahku maŋŋil das, go ohcci lea ožžon oahpposaji. Duodaštus ii oaččo leat boarráset go 3 mánu. Lea erenoamáš dehálaš doallat áigemeeriid. Politiijaduodaštus lea fámus 3 jagi.

Jus ohcci lea orron guhkit go 3 mánu olgoriikkas olggobealde Oarje-Eurohpá, USAs, Kanadas, Austrálias, Ođđa-Selánda dahje Japánas, de ferde ohcci oahpu álggus duodaštit ahte sus ii leat tuberkulosa (gč Forskrift om tuberkolosekontroll kapihttal 3).

Ulbmiljoavku

Oahpu ulbmiljoavku leat studeanttat geat háliidit álgit vuodđoskuvlaoahpaheaddjin 5. ceahkis 10. ceahkkái ja čadáhít oahpahusfágas mastera. Oahppu addá maiddá vejolašvuoda bargat eará ámmáhis, nugo skuvlahálddahas, diehtujuohkinbargguin, kommunikašuvdnagaskkustemiin, rávisolbmuid oahpahas ja skuvlajođiheaddjin.

Oahppanjoksos

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu gealbudahtá oahpaheaddji doaibmat hástaleaddji barggus mánggabealat ja nuppástuvvi servodagas. Lea erenoamáš hástalus sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpus heivehit unnitloguservodaga diehtovuogádaga našunála vuogádahkii. Oahppanmihtut leat hábmejuvnon sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu lánkaásahusa ja našunála njuolggadusaid vuodul. Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 5.-10. ceahki čadaheami maŋŋá oahpaheaddjit leat fágadidaktihka áššedovdit. Go kandidáhtta lea čadahan sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu, de son lea olahan visot oahppanmihtuid main olahuvvo máhttu ja diehtu, gálggat ja oppalaš gelbbolašvuolta čuovvovaš máhttoviidodagain: fágamáhttu ja vuodđogálggat, skuvla servodagas, etihka, pedagogihka ja fágadidaktihka, jođiheapmi ja oahppanproseassat, kommunikašuvdna ja gaskkusteapmi ja rievdan ja ovdáneapmi.

Go studeanta lea oahpu ollašuttán ja oahpu olahan, de sus leat čuovvovaš oahppanjoksos:

Máhttu ja diehtu:

Kandidáhtas

- lea čiekŋalis máhttu ovttá oahpahusfágas ja dan fága didaktihkas
- lea spesialiserejuvnon oahppu dihto fágasuorggis (masterbargu)
- lea máhttu pedagogihkas ja oahppimáhttu, erenoamážit sámi pedagogihkas ja sámi oahppanáddejumiin, ja skuvlla rollas ja sajádagas sámi servodagas
- lea viiddis profešuvdnamáhttu eará fágain mat leat oassin oahpus
- lea nana máhttu relevánta dutkamis ja teoriijain, ja dieđalaš jurddašuvdagiin, dutkanmetodain ja etihkas, mas guovddážiis leat sámi ja álgoálbmogiid perspektiivvat
- lea nana máhttu davviriekkaid gustovaš vuodđooahpahuslágain ja -plánain, ja sirdašumis mánáidskuvllas nuoraidskuvlii ja nuoraidskuvllas joatkkaohpahussii
- lea nana máhttu vuodđogálggaid ovddideamis, árvoštallamiid ja geahččalemiid vuogádagas, luohkkájođiheamis ja ohppiid oahppama árvoštallamis ja mii ovddida fágaid oahppama
- lea nana máhttu oahppanteoriijas ja mánáid ja nuoraid ovdáneamis, ahtanuššamis ja oahppamis iešguđetlágan sosiála, mánggagielat ja kultuvrralaš oktavuodain

- lea máhttu mánáin ja nuorain geain lea váttis dilli, dása gullá máhttu mobbemis, veahkaválddis ja seksuálalaš illasteamis mii guoská mánáide ja nuoraide, gustovaš lágain ja mánáid ja nuoraide vuoigatvuođain našuvnnalaš ja internašuvnnalaš perspektiivvas
- lea viiddis máhttu oahpaheaddjeprofešuvnnas, fágaid iešvuođain ja historjjas, ja áddejupmi skuvlla ovddideamis organisašuvdnan, skuvlla mandáhtas, árvovuodus ja dan sajádagas sámi servodagas ja servodagas obalohká
- lea máhttu sámi árbevierus iešguđet fágasurggiin
- lea máhttu geavahit luonddu ja lagasbirrasa oahppanarenan erenoamážit guoddilis/ceavzilis ovddideami geahččanguovllus ja kandidáhtta máhtta heivehit doaimmaid iešguđetlágan oahppanbirrasiidida

Gálggat:

Kandidáhtta máhtta

- oahpahit dutkama ja vásáhusmáhtu vuodul, ja nu maid sámi árbevirolaš máhtu, okto dahje ovttas earáiguin
- analyseret, heivehit ja geavahit gustovaš oahppoplánaid, erenoamážit sámi geahččanguovllus
- álggahit árra nannendoaimmaid ja sihkkarastit progresuvnna oahppi vuodđogálggaid ja fágagelbbolašvuođa ovdáneamis
- lágideat fátmmasteaddji ja dearvvašvuođa ovddideaddji oahppanbirrasa, mii váikkuha dasa ahte leat buorit fágalaš, sosiálalaš, estehtalaš ja kulturrelatiiva oahppanproseassat
- nannet oahppi gálggaid ovddidit sámi ja báikkálaš servodaga
- analyseret, árvvoštallat ja dokumenteret ohppiid oahppama, máhcahit dieđuid mat ovddidit oahppama, heivehit oahpahusa ohppiid oahppaneavttuide ja dárbbuide, geavahit iešguđetlágan oahpahanmetodaid ja oahpahit ohppiid reflekteret iežaset oahppama ja ovdáneami
- árvvoštallat ja geavahit relevánta oahpponeavvuid, digitála reaidduid ja resurssaid oahpaheamis, ja oahpahit ohppiide digitála gálggaid
- analyseret ja lahkoniit kritihkalaččat našuvnnalaš ja internašuvnnalaš dutkamii ja geavahit dán máhtu profešuvdnadoaimmas
- okto ja ovttas earáiguin čađahit dutkan- ja ovdánahttindoaimmaid, vai jámma ovdánahtta iežas ja skuvlla kollektiivvalaš práksisa
- fuobmát mobbema, veahkaválddi ja seksuálalaš illasteami. Fágalaš árvvoštallamiid vuodul galgá kandidáhtta jodánit álggahit doaimbajuid mat leat dárbbášlaččat, ja máhtta cegget ovttasbarggu relevánta fágainstitušuvnnaiguin
- ávkkástallat sámi oahppanvugiiguin oahpahas
- oahpahas heivehit guovttegielat dahje mánggagielat perspektiivvaide

Oppalaš gelbbolašvuohta:

Kandidáhtta máhtta

- movttiidahtit demokratiijaáddejupmái, demokrátalaš oassálastimii ja guoddilis/ceavzilis ovdáneapmái
- nannet internašuvnnalaš ja mánggakultuvrralaš perspektiivvaide skuvlla barggus, váikkuhit áddejupmái ahte sámit leat álgoálbmot ja movttiidahtit demokrátalaš oassálastimii ja ceavzilis ovdáneapmái
- álggahit ja atnit fuolas buori skuvlla ja ruovttu ovttasbarggu, ovttasbargat eará aktevrraiguin mat leat relevánta skuvlla doibmii
- hálddašit njálmmálaš ja čálalaš sámegeiela ja dárogeiela/ruotageiela /suomagieida ja máhtta gieaid geavahit gelbbolaš vugiin profešuvdnabarggus
- alla dásis gaskkustit ja kommuniseret fágalaš čuolbmagažaldagaid profešuvdnabarggus ja sus lea profešuvdnafágalaš digitála gelbbolašvuohta

- gáiddusoahpahusa didaktihka
- analyseret ja árvvoštallat relevánta fágalaš, mánggakultuvrralaš ja ehtalaš čuolbmagažaldagaid ja leat váikkuheamen dasa ahte ovddiduvvo fágalaš oktasašvuohta iešguhtet skuvllas
- leat mielde innovašuvdnaproseassain skuvlla doaimmas ja láchit dili, vai fátmasta báikkálaš bargo-, servodat- ja kultureallima oahpahussii.

Sisdoallu

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5.- 10. ceahki masterprográmma sisttisdoallá pedagogihka ja oahppimáhtu, golbma oahpahusfága, dieđateoriija ja hárbhallama. Pedagogihka ja oahppimáhttu lea 60 oahppočuoggá, sámegeiella lea 150 oahppočuoggá (oahpahusfága 1), mii sisttisdoallá 2 oahppočuoggá riikagielas, ja 15 oahppočuoggá Dieđateoriija ja dutkanmetodat. Oahpahusfága 2 lea 60 oahppočuoggá välljenfága ja oahpahusfága 3 lea 30 oahppočuoggá välljenfága. Oahpahusfága 3 sadjái sáhttet studeanttat välljet skuvlarelevánta fága .

Oahpahusfága lea skuvlafága mas lea didaktihka ja hárbhallan. Skuvlarelevánta fága fas lea relevánta oahpaheapmái vuodđoskuvllas, muhto ii leat skuvlafága. Oahppoásahus árvvoštallá makkár fága dohkkehuvvo skuvlarelevánta fágan.

Pedagogihka ja oahppimáhttu -fága lea buot oahppojagiin, ja studerejuvvo bálddalagaid eará fágaiuin. 115 beavve hárbhallan juhkkjuvvo ovttá mađe njealji vuosttaš jahkái. Njealját jagi lea guhkes hárbhallanáigodat ovttá lohkanbajis. Dán hárbhallamis lea vejolaš čohkket dutkanmateriála masterbargu.

Eará oahpahusfágit ja skuvlarelevánta fágat maid Sámi allaskuvla fállá áiggiis áigái leat: Duodji, Servodatfága, Luonddufága, Matematihka, Lášmmohallan, Dárogiella, Ruotagiella, Suomagiella, Risttalašvuohta, osku, eallinoaidnu ja etihka, Biebmá ja dearvvašvuohta. , Duodji, juoigan ja muitaleapmi ja Pedagogihka-čiekŋudeapmi árbevirolaš máhtus ja sámi kultuvrras. Välljenfága álgín eaktuda ahte dasa leat unnimusat 4 studeanta, sihkkarastin dihte buori oahppobirrasa. Sámi allaskuvla sáhtta heivehit fágaid lágideami resurssaid ektui.

Studeanttat čállet masterbarggu oahpahusfágas 1.

- 1.-3. oahppojagat gohčoduvvojit syklus 1. Sámi allaskuvla sáhtta heivehit fágaid ortnega dárbbu mielde.
- 4.-5. oahppojagat gohčoduvvojit syklus 2.

Oahpu ráhkadus

Oahpahusfága 1: Sámegeiella	150 oahppočuoggá
Pedagogihka ja oahppimáhttu	60 oahppočuoggá
Oahpahusfága 2: Välljenfága	60 oahppočuoggá
Oahpahusfága 3/Skuvlarelevánta fága: Välljenfága	30 oahppočuoggá
Oktiibuot	300 oahppočuoggá

Studeanttat čadáhit juohke jagi 60 oahppočuoggá.

1. oahppojahki	Pedagogihkka ja oahppimáhttu (10 oč) Sámegiella (20 oč) Oahpahusfága 2 (30 oč) Áiccadanhárjehallan 5 beaivvi Hárjehallan 15 beaivvi 5.-10. ceahkis Hárjehallan 5 beaivvi joatkkaskuvllas	60 oč
2. oahppojahki	Pedagogihkka ja oahppimáhttu (10 oč) Sámegiella (20 oč) Oahpahusfága 2 (30 oč) Hárjehallan 30 beaivvi 5.-10. ceahkis	60 oč
3. oahppojahki	Pedagogihkka ja oahppimáhttu (10 oč) Sámegiella (20 oč) Oahpahusfága 3 (30 oč) Hárjehallan 30 beaivvi 5.-10. ceahkis	60 oč
4. oahppojahki	Pedagogihkka ja oahppimáhttu (20 oč) Sámegiella (25 oč) Diedateoriija ja dutkanmetodat (15 oč) (rehkenastojuvvo oahpahusfága 1:i) Hárjehallan gidđat 30 beaivvi 5.-10. ceahkis	60 oč
5. oahppojahki	Pedagogihkka ja oahppimáhttu (10 oč) Masterbargu sámegiela didaktihkas (50 oč)	60 oč

Progrešuvdnagáibádus

Masterbargguin studeanttat álgat ja ožžot nammaduvvon bagadalli, go vuos leat čadahan dutkan- ja ovdánahttinbarggu (DoB) ja čadahan vuosttaš golmma jagi pedagogihka ja oahppimáhttu fága. Studeanttat galget čadáhít juohke oahppojaagi hárjehallamiid, vai besset joatkit viidáseappot hárjehallanoahpahussii čuovvovaš skuvlajagi. Studeanta galgá leat čadahan visot bargogáibádusaid ovdal go beassá eksámeniidda.

Studeanttat galget oassálastit buot oahppanaktivitehtaide. Studeanta sáhtá jávkat 20 %. Jávkan galgá diedihuvvot dahje šiehtaduvvot ovddalgihtii, ja jávkanáiggi bargogáibádusaid galgá buhtadit.

Masterbargu

Masterbargu lea 50 oahppočuoggá ja studeanta bargá iešheanaláččat bargguin. Studeanta vállje profešuvdnafágalaš fáttá iežas dutkamuššii, mas ovttašáhtá teoriija ja práksisa. Dutkamuš sáhtá leat empiriijalaš dahje teorehtalaš. Dutkamuša sáhtá čállit iehčanassii dahje ovttaš nuppiin studeanttain. Dárkilut diedut masterbarggu birra leat masterbarggu oahppoplánas.

Dutkan- ja ovdánahttin

Dutkan- ja ovdánahttin lea guovddázis olles oahpu áigge vai šaddet gelbbolaš oahpaheadjit geat barget systemáhtalaš, reflekterejeaddji ja dutki vugiin skuvlla ovddideamis. Dutkan- ja ovdánahttin galgá

konkrehta vugiin leat doarjjan oahpaheaddji didaktihkalaš bargui ja addit vuođu dasa ahte hukse movttiidahtti oahppanberrasa ohppiide. Dat lea vuođđun masterbarggu iešheanalaš čadaheapmái. Dutkan- ja ovdánahttindoaimmat leat guovddázis metodihkkakurssas, seminárain ja bagadallamis.

Oahppan-, oahpahas- ja árvoštallanvuogit

Oahpu lágideami vuolggasadjin lea sámi holisttalaš oaidninvuohki ja eallinoaidnu. Oahpu organiseremis lea guovddázis searvelanjaid huksen, fágaid ovttasbargu, oahppan ihtagiid vuođul fágarájaid rastá ja vásáhusoahppan sámi holisttalaš perspektiivvas. Oahpahusa ja oahppama guovddázis lea maiddái gulahallan ja birgen luonddus, nu ahte oahppanarenan lea lagas biras ja nu ahte bistevas ovdáneami mearkkašupmi ollašuvvá.

Studeantta jahkásaš bargoviidodat rehkenastojuvvo leat 1600 diimmu, oahppojagi guhkkodat lea 40 vahku ja vahku bargoviidodat lea 40 diimmu. Studeantta bargu doallá sisttis mánggalágan doaimmaid; leat logaldallamat, bargo- ja oahppanvuogit mat gáibidit ahte studeanta lea aktiivvalaččat mielde iešgudet ovttadagain, bagadallan, profešuvdna- ja bargošeminárat, joavkobarggut, hárbhallamat, iečanas barggut ja eksámendoaimmaid. Fágaid sisdoallu, ulbmil ja bargoviidodat čilgejuvvo fágaplánain. Buot fágat sisttisdoallet osiid mat gullet álgooahpahussii, heivehuvvon oahpahussii, árvoštallamii ja vuođđogálggaide.

Oahpu lágideapmi

Sámi vuođđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu 5.-10. Ceahki masteroahpahas lágideuvvo geabbilisoahppun mas leat fágalaš deaivvadeamit, neahttavuđot oahpahas ja hárbhallamat. Oahpus lágideuvvojit maid oahppomátkkit. Aktiiva oassálastin, studeanttaid ovddasvástádus ja ovttasbargu leat oahpus guovddázis.

Gulahallanreaidun lea Canvas. Dohko čohkkejuvvojit buot ohppui guoskevas plánat, logaldallamat, bargobihtát, fágalaš ságastallamat, bagadallamat, studeantabarggut ja daid árvoštallamat.

Jus lea eret oahpahasas eanet go 20 proseantta, studeanta galgá buhtadit jávkama. Deaivvadeamiide ja neahttaoahpahussii galgá oassálastit. Deaivvadeamiin oktasaš ságastallan ja bagadallan lea guovddázis. Neahttaoahpahasas geavahuvvojit iešgudetge vejolašvuođat nu ahte maiddái sosiokonstruktiivva ja studeantaguovddázis oahppanoaidnu válde vuhtii.

Studeanta guovddázis

Studeanttat galget oahpu áigge hukset dieđuid ja vásáhusaid profešuvdnarelevánta oahpahas- ja bargovugiid vehkiin. Erenoamážit studeantaaktiivvalaš bargovuogit leat guovddázis. Dákkár bargovuogit leat earret eará

- Logaldallamat ja reflekšuvnnat válljejuvvon fáttáin, indiviidaláččat lohkat fágagirjjálašvuođa
- Sierralágan teakstabuvttadeamit ja bargočállosat
- Iešgudetlágan digitála oahpahas-, oahppan- ja gulahallanvuogit
- Iešgudetlágan čálalaš ja vásáhusvuđot prošeaktabarggut ja daid ovdanbuktimat (oktagaslaččat ja joavkkus) oktasaš seminárain
- Bagadallan ja oassálastin opponeantajoavkkuide ja studeanttaid vásáhusaid juogadeapmi gaskaneaset
- Oahppomátkkit
- Hárbhallan
- Iešgudetlágan eará joavkodoaimmat

Studeanttat galget oažžut vásáhusaid bargovugiin, mat geavahuvvojit vuodđoskuvllas mat sáhttet leat inkluderejeddji stoahkan, musihkka, drámá ja eará kreatiivvalaš ja estehtalaš ovdanbuktinvuogit. Studeanttain vurdojuvvo iešheanalášvuohhta ja ahte sii oassálastet viššalit oahppandoaimmaide. Oahpu iešgudet fágaid sisdoallu, oahppanmihtut, bargogáibádusat, árvvoštallan leat fágaplánain. Studeanttain lea oahpahusa olis vuoigatvuohhta geavahit girjerádjosa, interneahhta, bargolanjaid, oahpahus-, seminára- ja čeahkkinlanjaid, luoikkahit teknihkalaš veahkkeneavvuid ja govva- ja jietnastudio.

Digitála gelbbolašvuohhta

Oahpu áigge studeanttat ovddidit vuodđogálggaid digitála gelbbolašvuohđa. Digitála gelbbolašvuohđa ulbmilin vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpus lea ovddidit nana pedagogalaš ja didaktihkalaš digitála oahpahusa ipmárdusa. Kandidáhtain galgá leat diehtu ja gelbbolašvuohhta geavahit ja árvvoštallat leat digitála reaidduid oahppan- ja oahpahusdilálašvuohđain.

Hárjehallan

Hárjehallan lea unnimustá 115 beaivvi. Das leat 5 beaivvi hárjehallan joatkkaskuvllas, mas lea deaddu sirdáseamis vuodđoskuvllas joatkkaskuvlii. Árrat oahpu áigge čadahuvvo 5 beaivvi áiccadanhárjehallan.

Hárjehallan sisttisdoallá bagadallama, árvvoštallama ja iešgudetlágan hárjehallanoahppama. Hárjehallan juhkkuojuvvo njealji jagi badjel dássidit oanehut dahje guhkit áigodagaide jagiid mielde nugo lea progreshuvnna ja jahkodaga dáfus vuogas. Studeanttat hárjehallet 5.-7. Cehkiin ja 8.-10. Cehkiin. Hárjehallamis studeanttat dovđájit gáibádusaid ja hástalusaid, mat gullet oahpaheaddji ámmáhii. Hárjehallan integrerejuvvo fágaide, ja fágadoaimmat lágiduvvojit ihtagiid vuohđul. Fágaid bargguin vurdo nana čanastat hárjehallamii.

Hárjehallan čadahuvvo čavga ovttasbarggus hárjehallanskuvlla jođiheddjiiguin ja hárjehallanoahpaheddjiiguin. Hárjehallan sáhtta leat iešgudege hámis, jogo dábálaš luohkkálatnjahárjehallamin, skuvlaadopsuvdnan dahje oahpásmuvvamin skuvllaide ja mánáidgárddiide miehtá Sámi hárjehallanmátkkis. Unnimustá oktii galgá studeanta beassat čadahit oahppojagi hárjehallama eará Davviriikkas.

Hárjehallamis studeanta bargá gieddebarggu ovttas hárjehallanskuvllain. Dat sáhtta lea oanehis áiccadeamit, videobádden, jearahallamat dahje geahččaladdamat. Empiriija čohkkejuvvo masterbargui.

Hárjehallanoahppu ovddida studeanttaid máhtu reflekeret ja ovddidit iežaset gelbbolašvuohđa progreshuvnnas hárjehallanskuvlla ja –oahpaheaddji bagadallama vehkiin ja ovttasbarggus allaskuvlla oahpaheddjiiguin. Studeanttaid hárjehallanprogreshuvnnii gullá ovdánahttit iežaset gelbbolašvuohđa praktihkalaš-pedagogalaš barggus ja máhttit reflekeret vásáhusaid. Fágaidrastildeaddji deaivvadeamit leat sihke ovdal ja maŋŋil juohke hárjehallanáigodaga. Studeanttaid hárjehallan lea dain skuvllain, mat leat dahkan hárjehallanšiehtadusa Sámi allaskuvllain. Studeanttat ráhkadit hárjehallanáigodahkii áigodatplánaid ja diibmoplánaid, maid fágaoahpaheaddjit ja hárjehallanoahpaheaddjit dohkkehit.

Dárkilut dieđut hárjehallama birra leat hárjehallanplánas.

Árvvoštallanvuogit

Olles oahppoáiggis studeanttat deaivvadit mánggalágan árvvoštallanvugiiguin, main geavahuvvojit sihke bustávvaárvosáni (A-F) ja árvosáni ceavzán/ii ceavzán. Hárjehallan ja geatnegahtton barggut, mat leat eaktun beassat eksámenii, árvvoštallojuvvojit cealkámušaiguin ceavzán/ii ceavzán dahje dohkálaš/ii dohkálaš. Kandidáhtta guhte ii leat deavdán bargogáibádusaid sáhtta massit eksámenvejolašvuoda. Son oázžu das dieđu ovdal eksámena (gč. Sámi allaskuvlla eksámennjuolggadusaid).

Eksámenvuogit leat jogo čálalaš skuvlaeksámen, ruovttueksámen, máhppaárvvoštallan, njálmmálaš eksámen, prošeaktabargu, praktihkalaš ovdanbuktimat, dutkan- ja ovddidanbargu ja masterbargu.

Fágaplánain leat dárkilut dieđut árvvoštallamis.

Internašunaliseren ja lonohallanstuđeanta

Lea vejolaš čadahit oasi fágain dahje hárjehallamiin sihke olgoriikkain ja eará alitoahppoásahusain Norggas. Studeanttat geat háliidit vuolgit lonohallami, ávžžuhuvvojit earenoamážit 3, oahppoajagis čadahit oahppahusfága 4 / skuvlarelevánta fága lonohallamis.

Oahppokvalitehta sihkkarastin

Sámi allaskuvla deattuha oahppokvalitehta, ja kvalitehta lea oppa áigge guovddázis. Studeanttat geat váldet sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu Sámi allaskuvllas ožžot buori ja relevánta oahpu ja vuodu doaibmagoahit oahpaheaddjin. Sámi allaskuvlla kvalitehtavuogádaga vuodul bargojuvvo systemáhtalaččat kvalitehtain, sihke sámi ja eamiálbmot perspektiivvas ja majoritehtaservodaga perspektiivvas.

Oahppokvalitehta sihkkarastin ja nannen lea bargiid ja studeanttaid ovddasvástáduš.

Studeanttat sáhttet vuordit, ahte dieđut addojuvvojit oahpposidoalus. Sii sáhttet vuordit, makkár fágalaš vuordámušat leat studeanttaide, ovdamearkka dihte ahte sii dovdet fágalaš ja profešuvdnaetihkalaš gáibádusaid. Studeantaárvvoštallamat galget leat objektiivvalaččat ja rievttalaččat. Studeanttat galget ráhkkanit ohppui ja oassálastit oahpahussii aktiivvalaččat, ovttasbargat earáiguin, doallat áigemeeriid ja deavdit oahpu eará gáibádusaid. Buot dát leat oassin oahpaheaddji oppalaš dohkálašvuodaárvvoštallamis.

Kvalitehtanannemis leat čuovvovaš doaibmabijut:

1. Progrešuvdnašiehtadus juohke studeanttain ja šiehtadusa čuovvoleapmi
2. Bagadallan, oktagaslaš bagadallan ja joavkobagadallan
3. Oahpuid árvvoštallamat, studeantaárvvoštallamat ja fágareporttat
4. Čeahkkimat luohttámušolbmiguin ja árvvoštallančeahkkimat luohkáin.

Oppalaš dohkálašvuodaárvvoštallan

Oppalaš dohkálašvuodaárvvoštallan lea ollislaš árvvoštallan das, mo studeanta doaibmá oahpaheaddjin fágalaččat, pedagogalaččat ja olmmošlaččat ja persovnnalaččat. Dás čuovvut Sámi allaskuvlla oahppodoaimmaid kvalitehtagiehtagirjji kápihttal 13. Árvvoštallamis guorahallo erenoamážit, leatgo studeanttas vurdojuvvon eavttut doaibmat oahpaheaddjin, mo son doaibmá oahppodilis ja mo ceavzá eksámeniin ja hárjehallamiin. Dohkálašvuodaárvvoštallan čuovvu juohke studeantta oppa oahppoáiggi, ja galgá sihkkarastit ahte studeanta lea árvvoštallojuvvon ja dohkkehuvvon oahpaheaddjeprofešuvdnii. Dohkálašvuodaárvvoštallan dahkko oppalaččat olles oahppoáiggi ektui. Dohkálašvuodačuoggát galget dieđihuvvot studeanttaide jeavddálaččat. Hárjehallanáiggi lea hárjehallanskuvllas ovddasvástáduš lágidit ja

jođihit oahpahusa, ja dalle lea hárjehallanoahpaheaddji gii galgá láidestit hárjehallama ja čuovvut studeantta dohkálašvuoda. Sámi allaskuvllas lea ovddasvástádus dohkálašvuodaáššiin. Sámi allaskuvlla, hárjehallanskuvlla ja studeantta gaskkas galgá leat nana ovttasbargu.

Oahpu oahppoovttadagat

Bákkolaš oassi:
V5POM-1100 Sámi skuvla ja oahppan. Pedagogihkka ja oahppimáhttu 1. oahppoajahki. 10 oahppočuoggá
V5POM-1101 Nuorat, skuvla ja kultuvrrat. Pedagogihkka ja oahppimáhttu 2. oahppoajahki. 10 oahppočuoggá
V5POM-2100 Oahpaheaddji mánggabealat skuvllas ja servodagas. Pedagogihkka ja oahppimáhttu 3. oahppoajahki. 10 oahppočuoggá
V5POM-3100 Skuvla oahppavaš organisašuvdnan mánggabealat servodagas. Pedagogihkka ja oahppimáhttu 4. oahppoajahki. 20 oahppočuoggá
V5POM-3101 Dutki oahpaheaddji ja skuvlaovdánahttin. Pedagogihkka ja oahppimáhttu 5. oahppoajahki. 10 oahppočuoggá
V5SAM-1100 Giella ja teakstakultuvrrat skuvllas. Sámeigiella 1. oahppoajahki. 20 oahppočuoggá
V5SAM-1101 Lohkama, čállima ja njálmmálaš gálggaid ovdánahttin. Sámeigiella 2. oahppoajahki. 20 oahppočuoggá
V5SAM-2100 Giellavariašuvnnat servodagas. Sámeigiella 3. oahppoajahki. 20 oahppočuoggá
V5DIE-3100 Diedateoriija ja dutkanmetodat. 4. oahppoajahki. 15 oahppočuoggá
V5SAM 3101 Fágadidaktihkalaš čiekŋudeapmi. Sámeigiella 4. oahppoajahki. 15 oahppočuoggá
V5SAM 3102 Sámeigiella ja girjjálašvuoda dutkan- ja oahpahushistorjá. Sámeigiella 4. oahppoajahki. 10 oahppočuoggá
V5SAM 3110 Masterbargu sámeigiella didaktihkas Sámeigiella 5. oahppoajahki. 50 oahppočuoggá
Válljenfágat:
V5ROEE-1140 Risttalašvuolta, osku, eallinoaidnu ja etihkka. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5LAS-1140 Lášmmohallan 1. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5LAS-1141 Lášmmohallan 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5DUO-1140 Duodji 1. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5DUO-1141 Duodji 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5MAT-1140 Matematihkka 1. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5MAT-1141 Matematihkka 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5BDV-1140 Biebmu ja dearvvašvuolta. 3. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5DAR-1140 Dárogiella 1. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5DAR-1141 Dárogiella 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5SUO-1140 Suomagiella. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5RUO-1140 Ruotagiella. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5DJM-1140 Duodji, juoigan ja muitaleapmi. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5LUO-1140 Luonddufága 1. 1. syklus jahki. 30 oahppočuoggá.
V5LUO-1141 Luonddufága 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5SER-1140 Servodatfága 1. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5SER-1141 Servodatfága 2. 1. syklus. 30 oahppočuoggá.
V5PÁČ-1140 Pedagogihkka-čiekŋudeapmi árbevirolaš máhtus ja sámi kultuvrras. 1. syklus. 30 oahppočuoggá